

เงินอุดหนุน

เงินอุดหนุน คือ เงินงบประมาณหมวดหนึ่ง แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. เงินอุดหนุนทั่วไป
2. เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

สพฐ. ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ให้มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป ซึ่งแยกเป็น 3 รายการ ดังนี้

1. เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ค่าใช้จ่ายรายหัว)
2. เงินอุดหนุนค่าอาหารนักเรียนประจำพักนอน
3. เงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐาน นักเรียนยากจน

เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ค่าใช้จ่ายรายหัว)

หลักการ

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 มาตรา 3 มาตรา 43 ได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 หมวด 2 มาตรา 10 ได้บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้ทุกคนมีสิทธิและมีโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และหมวด 8 มาตรา 60 ได้บัญญัติไว้ว่าให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้ (1) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาระดับบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน จึงเป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามข้อบัญญัติ ดังกล่าว

วัตถุประสงค์

งบประมาณเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป รายการเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ค่าใช้จ่ายรายหัว) จัดสรรให้สถานศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ประโยชน์สูงสุดในการพัฒนานักเรียนให้เติบโตตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

ในปี 2550 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการให้ปรับอัตราเงินอุดหนุนรายหัวเพิ่มขึ้น โดยทยอยปรับเพิ่มให้ครบอัตราที่กำหนด ภายในระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 – 2552 ดังนี้

อัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่ทยอยปรับเพิ่ม ภายใน 3 ปี

ระดับสถานศึกษา	อัตราเดิม (ต่อคน/ภาค)	ปีการศึกษา (ต่อคน/ต่อภาค)		
		2550	2551	2552
ก่อนประถม	300	483	666	850
ประถมศึกษา	550	683	816	950
มัธยมต้น	900	1,183	1,466	1,750
มัธยมปลาย	1,350	1,533	1,716	1,900

และจัดสรรเพิ่มเติมให้อีกสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 120 คน

- ระดับประถมศึกษา คนละ 250 บาท
- ระดับมัธยมศึกษา คนละ 500 บาท

โดยจัดสรรให้ร้อยละ 85 ของจำนวนนักเรียนในภาคเรียนที่ 2/2549

แนวทางการใช้เงินงบประมาณ

1. ให้สถานศึกษาจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของ สพฐ.
2. เสนอแผนการปฏิบัติงานประจำปีของต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อผ่านความเห็นชอบ
3. รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้สาธารณชนได้ทราบ
4. การใช้จ่ายงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา

ลักษณะการใช้งบประมาณ

การใช้งบประมาณเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป รายการค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ค่าใช้จ่ายรายหัว) ให้ปฏิบัติตามระเบียบทางราชการที่เกี่ยวข้อง โดยให้ใช้ในลักษณะ 3 ประเภท งบรายจ่าย ดังนี้

1. งบบุคลากร

- 1.1 ค่าจ้างชั่วคราว เช่น จ้างครูอัตราจ้างรายเดือน พนักงานขับรถ ฯลฯ

2. งบดำเนินงาน

- 2.1 ค่าตอบแทน เช่น ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าตอบแทนวิทยากรวิชาชีพท้องถิ่น ฯลฯ
- 2.2 ค่าใช้สอย เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่าจ้างเหมาบริการ ฯลฯ
- 2.3 ค่าวัสดุ เช่น ค่าวัสดุการศึกษา ค่าเครื่องเขียน ฯลฯ
- 2.4 ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ฯลฯ

3. งบลงทุน

- 3.1 ค่าครุภัณฑ์ เช่น จัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร ฯ
- 3.2 ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายจ่ายเพื่อประกอบตัดแปลง ต่อเติมหรือปรับปรุงที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง ที่มีวงเงินเกินกว่า 50,000 บาท เช่น ค่าถมที่ดิน ถมถนน จัดทำรั้ว ฯลฯ

เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐาน สำหรับนักเรียนยากจน)

คือ เงินงบประมาณที่จัดสรรให้แก่สถานศึกษาที่มีนักเรียนยากจน เพื่อจัดหาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา เป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาในระดับชั้นที่สูงขึ้น

นักเรียนยากจน หมายถึง นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อครัวเรือนไม่เกิน 40,000.00 บาท ต่อปี

เกณฑ์การจัดสรร

จัดสรรให้นักเรียนที่ยากจน ในสังกัด สพฐ. ยกเว้น สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา ศึกษาคณะ 460 บาท ต่อคนต่อปี
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) คณะ 2,500 บาท ต่อคนต่อปี

การใช้จ่ายเงินงบประมาณ

การใช้งบประมาณเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไปรายการเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน ให้ใช้ในลักษณะ **ถัวจ่าย** เป็นค่าหนังสือและอุปกรณ์การเรียน ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายนักเรียน ค่าอาหารกลางวัน และค่าพาหนะในการเดินทาง สถานศึกษาสามารถเลือกวิธีดำเนินการจ่ายหรือจัดหาปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนยากจนได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

1. ค่าหนังสือและอุปกรณ์การเรียน จัดซื้อแจกจ่ายให้แก่ นักเรียน หรือให้ยืมใช้
2. ค่าเสื้อผ้าและวัสดุเครื่องแต่งกายนักเรียน จัดซื้อหรือจัดจ้างผลิต แจกจ่ายให้แก่ นักเรียน
3. ค่าอาหารกลางวัน จัดซื้อวัตถุดิบมาประกอบอาหาร หรือจ้างเหมาทำอาหาร หรือจ่ายเป็นเงินสดให้แก่ นักเรียน โดยตรง
4. ค่าพาหนะในการเดินทาง มีแนวทางการใช้จ่าย ดังนี้
 - 4.1 กรณี จ่ายเป็นเงินสดให้แก่ นักเรียน โดยตรง ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างน้อย 3 คน ร่วมกันจ่ายเงิน โดยใช้ใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐาน
 - 4.2 กรณี การจ้างเหมารถรับส่งนักเรียน ให้ดำเนินการจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

แนวทางการดำเนินงาน

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. รวบรวมข้อมูลนักเรียนยากจนจากสถานศึกษา และรายงาน สพฐ.
2. แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง ตรวจสอบข้อมูล และพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ประกอบด้วย ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่หรือผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทนที่จัดการเรียนการสอนแต่ละช่วงชั้นตามความเหมาะสม
3. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการดำเนินงาน

ระดับสถานศึกษา

1. สํารวจข้อมูลนักเรียนยากจน และรายงาน สพท. เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
2. จัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมและควบคุมดูแลนักเรียนยากจน
4. รายงานข้อมูลผลการดำเนินการ

เงินอุดหนุนค่าอาหารนักเรียนประจำพักนอน

คือ เงินงบประมาณที่จัดสรรให้กับสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการจัดที่พักให้แก่เด็กนักเรียน ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ไม่สะดวก ห่างไกล กั้นดง ไร่สำหรับพักอาศัย ทั้งที่จัดในและนอกสถานศึกษา โดยสถานศึกษาได้ดำเนินการควบคุมดูแล และจัดระบบแบบเต็มเวลา

เกณฑ์การจัดสรร

จัดสรรให้นักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่ ไม่สะดวก ห่างไกล กั้นดง ไร่ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางไป-กลับระหว่างถิ่นที่อยู่กับสถานศึกษา จำเป็นต้องพักอาศัยในสถานที่ที่สถานศึกษาจัดให้ หรือที่อื่นที่สถานศึกษาดำเนินการควบคุมดูแลได้ในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดสรรให้ทุกคน คนละ 5,350 บาท ต่อคนต่อปี

ลักษณะการใช้งบประมาณ

ใช้เป็น ค่าอาหาร สำหรับนักเรียนประจำพักนอน

การใช้จ่ายงบประมาณ

1. ให้สถานศึกษาจ่ายหรือจัดหาอาหารให้แก่เด็กนักเรียนประจำพักนอน โดยสามารถเลือกวิธีดำเนินการได้ ดังนี้
 - 1.1 จัดซื้อวัตถุดิบประกอบอาหาร หรือจ้างเหมาทำอาหาร โดยให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - 1.2 จ่ายเป็นเงินสดให้กับนักเรียน โดยให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างน้อย 3 คน ร่วมกันจ่ายเงิน โดยใช้ใบสำคัญรับเงินเป็นหลักฐาน
2. หากมีเงินงบประมาณคงเหลือ สามารถนำไปใช้จ่ายในรายการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาอาหารให้แก่เด็กนักเรียนได้

แนวทางการดำเนินงาน

มีลักษณะเช่นเดียวกับ เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐาน สำหรับนักเรียนยากจน)

เมื่อสถานศึกษาได้รับทราบว่า มีเงิน โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารขอให้โรงเรียนออกใบเสร็จรับเงินให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนการควบคุมเงินนั้น ให้บันทึกรับเงินอุดหนุนไว้เป็นเงินนอกงบประมาณในสมุดเงินสดและทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณประเภทเงินอุดหนุนที่ได้รับ เงินอุดหนุนดังกล่าวโรงเรียนสามารถถอนเงินจากธนาคารมาเก็บไว้เป็นเงินสดสำรองจ่ายไว้ในตู้നിรักษาได้ประเภทละ 10,000 บาท ระยะเวลาในการดำเนินการใช้จ่ายให้เสร็จสิ้นอย่างช้าในปีงบประมาณถัดไป หากมีเงินเหลือหรือมีดอกผลจากการนำฝากธนาคารให้นำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2550